

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

Mikrouzņēmumu nodoklis

2021.

Saturs

Mikrouzņēmumu nodoklis un mikrouzņēmums	3
Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja reģistrācija	4
Darbinieki mikrouzņēmumā	6
Ar nodokli apliekamais objekts un likme	6
Deklarācija, tās aizpildīšanas un iesniegšanas kārtība, precizēšanas ierobežojumi	8
Nodokļa maksāšana	9
Minimālās iemaksas	9
Mikrouzņēmumu nodokļa sadale	10
Saistītie tiesību akti	10

Mikrouzņēmumu nodoklis un mikrouzņēmums

Mikrouzņēmumu nodoklis kā vienots nodokļa maksājums ietver šādus nodokļus:

- valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (turpmāk – obligātās iemaksas) par mikrouzņēmuma īpašnieku;
- mikrouzņēmuma īpašnieka iedzīvotāju ienākuma nodokli par saimnieciskās darbības ieņēmumu daļu.

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs aprēķina un maksā mikrouzņēmumu nodokli, nevis atsevišķi aprēķina un maksā budžetā iedzīvotāju ienākuma nodokli, kā arī neveic obligātās iemaksas.

Tiesības kļūt par mikrouzņēmumu un izvēlēties maksāt mikrouzņēmumu nodokli ir:

- individuālajam komersantam;
- individuālajam uzņēmumam, zemnieka vai zvejnieka saimniecībai;
- fiziskajai personai, kas reģistrēta Valsts ieņēmumu dienestā (turpmāk – VID) kā saimnieciskās darbības veicēja.

Minētās personas nav reģistrētas vai tām nebija jāreģistrējas kā pievienotās vērtības nodokļa maksātājām.

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs ir mikrouzņēmumu īpašnieks, kas ieguvis mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu.

Ja fiziskā persona ir zemnieka vai zvejnieka saimniecības īpašnieks un individuālais komersants vai individuālais uzņēmums, vai fiziskā persona, kas reģistrēta VID kā saimnieciskās darbības veicēja, tad mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statuss var būt tikai vienai no šīm saimnieciskās darbības formām.

1. piemērs

Jānis ir ZS "A" īpašnieks, kā arī individuālais komersants "IK Jānis".

Ja ZS "A" ir izvēlējusies maksāt mikrouzņēmumu nodokli un saņēmusi VID lēmumu par reģistrēšanu mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusā, individuālais komersants "IK Jānis" nav tiesīgs kļūt par mikrouzņēmumu nodokļa maksātāju.

Mikrouzņēmums, kas ir izvēlējis maksāt mikrouzņēmumu nodokli, vienlaikus par ienākumiem no saimnieciskās darbības nevar maksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli vai samazināto patentmaksu. Tas neattiecas uz mikrouzņēmumu nodokļa maksātāju, kas izmanto tiesības neregistrēt saimniecisko darbību, paziņojot VID par to, ka saimnieciskās darbības ienākumu nosaka saskaņā ar likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11. panta divpadsmito daļu, kas paredz nepiemērot izdevumus, un ienākumam piemērot 10 % likmi.

Mikrouzņēmuma īpašnieks nevar vienlaikus būt iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātājs no saimnieciskās darbības, tostarp maksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli par sava individuālā uzņēmuma vai zemnieka vai zvejnieka saimniecības ienākumiem.

Tātad mikrouzņēmumu nodokli var attiecināt tikai uz vienu personu – mikrouzņēmuma īpašnieku un vienu reģistrēto saimnieciskās darbības formu.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību (SIA) nevar iegūt mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu.

2021. gada janvārī jau reģistrētie mikrouzņēmumu nodokļa maksātāji – SIA – mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu zaudēs ar 2022. gada 1. janvāri un automātiski kļūs par uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājiem.

Ja SIA 2021. gadā īpašnieku maiņas rezultātā palielinās mikrouzņēmuma īpašnieku skaits, mikrouzņēmums zaudē mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu ar dienu, kad ir palielināts mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja – SIA – mikrouzņēmuma īpašnieku skaits.

Ja mikrouzņēmums jau 2020. gadā ir vai 2021. gadā kļūs par reģistrētu pievienotās vērtības nodokļa maksātāju, tas zaudēs mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu ar 2022. gada 1. janvāri.

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja reģistrācija

Mikrouzņēmums, reģistrējoties Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā vai VID, vienlaikus var pieteikties mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusa iegūšanai, apliecinot, ka pārskata gadā:

- vēlas maksāt mikrouzņēmumu nodokli;
- paredzamais apgrozījums nepārsniegs pievienotās vērtības nodokļa reģistrācijas sliekšni (40 000 *euro*) un mikrouzņēmums neplāno kļūt par reģistrētu pievienotās vērtības nodokļa maksātāju līdz pievienotās vērtības nodokļa reģistrācijas sliekšņa sasniegšanai.

Mikrouzņēmums, kas vēlas ar nākamo gadu maksāt mikrouzņēmumu nodokli, līdz iepriekšējā gada 15. decembrim iesniedz VID pieteikumu, kurā apliecina, ka:

- nodokļa maksātājs atbilst Mikrouzņēmumu nodokļa likumā noteiktajiem kritērijiem;
- prognozējamais apgrozījums attiecībā uz nākamo gadu nepārsniegs pievienotās vērtības nodokļa reģistrācijas sliekšni (40 000 *euro*) un mikrouzņēmums neplāno kļūt par reģistrētu pievienotās vērtības nodokļa maksātāju līdz pievienotās vērtības nodokļa reģistrācijas sliekšņa sasniegšanai.

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātājam **2021. gadā** ir tiesības mainīt mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu un kļūt attiecīgi par uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātāju vai iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāju **ar nākamā ceturkšņa 1. datumu**, līdz kārtējā ceturkšņa **pēdējā mēneša 15. datumam** iesniedzot pieteikumu VID.

Juridiskā persona iesniegumu var iesniegt Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (turpmāk – EDS): Dokumenti / No veidlapas / Mikrouzņēmumu nodokļa dokumenti / Iesniegums mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusa iegūšanai vai pārtraukšanai.

Fiziskā persona – saimnieciskās darbības veicēja – par mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusa maiņu paziņo EDS, aizpildot veidlapu: Dokumenti / No veidlapas / Nodokļu maksātāju reģistrācijas un datu izmaiņu veidlapas / Nodokļu maksātāja (fiziskas personas) reģistrācija / Saimnieciskās darbības veicējs / Mainīt reģistrācijas datus / sadaļa "Nodokļu maksātāja statuss".

Ja mikrouzņēmums arī nākamajā gadā turpina maksāt mikrouzņēmumu nodokli, nodokļu maksātājs par to neiesniedz pieteikumu VID.

Nodokļu maksātājs **zaudē** mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu ar nākamo taksācijas periodu (gadu), ja:

- mikrouzņēmums kļūst vai tam jākļūst par reģistrētu pievienotās vērtības nodokļa maksātāju;
- mikrouzņēmumu nodokļa maksātājam visu gadu nav apgrozījuma (šo nosacījumu nepiemēro, ja mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs ir reģistrēts pēc gada pirmā ceturkšņa);
- mikrouzņēmums ir reģistrēts kā mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, sākot ar pirmstaksācijas perioda otro ceturksni, un tam nav apgrozījuma pirmstaksācijas periodā un taksācijas periodā.

2. piemērs

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs 2021. gada jūlijā kļūst par reģistrētu pievienotās vērtības nodokļu maksātāju. Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu tas zaudēs ar 2022. gada 1. janvāri.

3. piemērs

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātājam 2021. gadā nav apgrozījuma. Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu tas zaudēs ar 2022. gada 1. janvāri.

4. piemērs

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātājam, kas reģistrēts 2020. gada maijā, nav apgrozījuma 2020. gadā un 2021. gadā. Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu tas zaudēs ar 2022. gada 1. janvāri.

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, kurš pārtraucis saimniecisko darbību un mikrouzņēmumu nodokļa maksāšanu, nevar atkārtoti izvēlēties maksāt mikrouzņēmumu nodokli tajā pašā gadā un nākamajā gadā.

5. piemērs

Jānis Bērziņš 2020. un 2021. gadā bija reģistrēts VID kā saimnieciskās darbības veicējs. 2020. gadā maksāja mikrouzņēmumu nodokli. 2021. gada maijā izbeidz saimniecisko darbību. 2021. gadā Jānis Bērziņš plāno atsākt saimniecisko darbību. 2021. gadā, reģistrējot saimniecisko darbību, viņš nevarēs iegūt mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu.

Darbinieki mikrouzņēmumā

Mikrouzņēmumam ir tiesības savas saimnieciskās darbības veikšanai algot darbiniekus. Fiziskā persona, pieņemot darbā darbinieku, kļūst par darba devēju.

Ar 2021. gada 1. janvāri mikrouzņēmums no 2021. gadā darbā pieņemto darbinieku algām nodokļus (algas nodokli un obligātās iemaksas) maksā vispārējā kārtībā tāpat kā citi darba devēji.

Tās personas, kas ir reģistrētas kā darbinieki mikrouzņēmumā jau 2020. gada 31. decembrī, darbu šādā statusā drīkst turpināt līdz 2021. gada 30. jūnijam. Pēc 2021. gada 1. jūlija mikrouzņēmuma darbiniekiem jāpiemēro darbaspēka nodokļi vispārējā kārtībā, proti, darbinieku ienākumiem jāpiemēro iedzīvotāju ienākuma nodoklis un obligātās iemaksas pilnā apmērā.

Darba devējam ir pienākums rakstveidā brīdināt darbiniekus par to, ka ar 2021. gada 1. jūliju mikrouzņēmuma darbiniekiem tiks piemēroti darbaspēka nodokļi vispārējā kārtībā, proti, darbinieku ienākumiem piemēros iedzīvotāju ienākuma nodokli un obligātās iemaksas pilnā apmērā.

Ar mikrouzņēmumu nodokli apliekamais objekts un likme

Mikrouzņēmumu nodokļa objekts ir mikrouzņēmuma apgrozījums.

Mikrouzņēmumu nodokļa likme apgrozījumam līdz 25 000 euro gadā ir **25 %**, bet apgrozījuma pārsniegumam virs 25 000 euro gadā – **40 %**.

6. piemērs

2021. gadā mikrouzņēmuma I ceturkšņa apgrozījums ir 3000 euro. Mikrouzņēmumu nodoklis ir 750 euro (3000 x 25 % = 750).

7. piemērs

2021. gadā mikrouzņēmuma apgrozījums ir 55 000 euro.

25 000 euro x 25 % = 6250 euro

30 000 euro x 40 % = 12 000 euro

Kopā mikrouzņēmumu nodoklis ir 18 250 euro.

Ja mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs reģistrēts 2. ceturksnī vai vēlāk, apgrozījums, kuram piemēro 25 % likmi, tiek proporcionāli samazināts:

- ar 2. ceturksni mikrouzņēmumu nodokļa likme apgrozījumam līdz 18 750 euro ir 25 %, bet apgrozījuma daļai, kas pārsniedz 18 750 euro, – 40 %;
- ar 3. ceturksni mikrouzņēmumu nodokļa likme apgrozījumam līdz 12 500 euro ir 25 %, bet apgrozījuma daļai, kas pārsniedz 12 500 euro, – 40 %;
- ar 4. ceturksni mikrouzņēmumu nodokļa likme apgrozījumam līdz 6250 euro ir 25 %, bet apgrozījuma daļai, kas pārsniedz 6250 euro, – 40 %.

8. piemērs

Māris S. 2021. gada novembrī ir reģistrējies VID kā saimnieciskās darbības veicējs un mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs.

Kritērijs apgrozījumam 2021. gadā ir 6250 euro.

Tādējādi mikrouzņēmumu nodokļa likmi 25 % piemēro apgrozījumam, kas 2021. gadā nepārsniedz 6250 euro.

9. piemērs

Jānis S. 2021. gada aprīlī ir reģistrējies VID kā saimnieciskās darbības veicējs un mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs.

Kritērijs apgrozījumam 2021. gadā ir 18 750 euro.

2021. gadā mikrouzņēmuma apgrozījums ir 25 000 euro.

Tādējādi mikrouzņēmumu nodokļa likmi 25 % piemēro apgrozījumam, kas 2021. gadā nepārsniedz 18 750 euro, pārsnieguma daļai – 40 %.

18 750 euro x 25 % = 4687,50 euro

6250 euro x 40 % = 2500 euro

Kopā mikrouzņēmumu nodoklis ir 7187,50 euro

Deklarācija, tās aizpildīšanas un iesniegšanas kārtība, precizēšanas ierobežojumi

Mikrouzņēmums iesniedz EDS mikrouzņēmumu nodokļa ceturkšņa deklarāciju (turpmāk – deklarācija) līdz ceturksnim sekojošā mēneša 15. datumam.

Deklarācijā norāda ceturkšņa apgrozījumu sadalījumā pa ceturkšņa mēnešiem un no tā aprēķināto mikrouzņēmumu nodokli.

Mikrouzņēmums iesniedz VID deklarāciju tikai par to pārskata ceturksni, kurā ir bijis apgrozījums (arī tad, ja apgrozījums ir bijis vienā vai divos pārskata ceturkšņa mēnešos).

Tie mikrouzņēmumu nodokļa maksātāji, kas reģistrēti līdz 2020. gada 31. decembrim un kam ir darbinieki, pirmajā un otrajā 2021. gada ceturksnī sniedz informāciju arī par darbiniekiem un katra darbinieka ienākumiem katrā ceturkšņa mēnesī.

Mikrouzņēmums iesniedz VID deklarāciju arī par to pārskata ceturksni, kurā nav bijis apgrozījuma, bet ir aprēķināts ienākums darbiniekiem. Deklarācijā sniedz informāciju par katra darbinieka ienākumiem katrā ceturkšņa mēnesī.

Informāciju par darbinieku ienākumiem nesniedz, ja mikrouzņēmumā ir nodarbināts tikai viens pats mikrouzņēmuma īpašnieks un nav citu mikrouzņēmuma darbinieku.

Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāji – SIA ar vairākiem dalībniekiem – 2021. gadā par visiem ceturkšņiem sniedz informāciju par katra mikrouzņēmuma darbinieka ienākumiem katrā ceturkšņa mēnesī. Mikrouzņēmuma darbinieki ir arī SIA dalībnieki.

Mikrouzņēmumam ir tiesības ne vairāk kā divas reizes precizēt deklarāciju par pārskata ceturksni mēneša laikā pēc deklarācijas iesniegšanas termiņa noteiktās dienas. Minētajā periodā ir tiesības iesniegt precizējumus, kas gan samazina, gan palielina maksājamā nodokļa apmēru.

Ja deklarāciju precizē vēlāk nekā mēneša laikā no noteiktā deklarācijas iesniegšanas termiņa, tad ir tiesības iesniegt tikai tādus precizējumus, kas nemaina vai palielina maksājamā nodokļa apmēru.

Nodokļa maksāšana

Mikrouzņēmumu nodokli maksā četras reizes gadā par katra ceturkšņa apgrozījumu, līdz ceturksnim sekojošā mēneša 23. datumam iemaksājot to vienotajā nodokļu kontā.

Vienotais nodokļu konts

Saņēmējs: Valsts budžets (VID), reģistrācijas numurs: 90000010008

Saņēmēja iestāde: Valsts kase

BIC kods: TREL LV22

Konta numurs: LV33TREL1060000300000

Minimālās iemaksas

Sākot ar 2021. gada 1. jūliju ieviestas minimālās obligātās iemaksas.

Minimālās obligātās iemaksas aprēķina Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra.

Likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" izpratnē mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs ir pašnodarbināta persona.

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra trīs mēnešu laikā pēc ceturkšņa beigām aprēķina minimālās obligātās iemaksas, kas papildus jāveic pašnodarbinātajam, un līdz trešā mēneša 20. datumam paziņo par šīm iemaksām VID.

VID vienas darbdienu laikā informē pašnodarbināto EDS par Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras aprēķinātajām minimālajām obligātajām iemaksām.

Pašnodarbinātajam ir pienākums līdz trešā mēneša 23. datumam no paziņojuma saņemšanas dienas veikt minimālās obligātās iemaksas par iepriekšējo kalendāra gadu.

Ja pašnodarbinātais (mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs), kurš nav vienlaikus darba ņēmējs, prognozē, ka viņa ienākums no saimnieciskās darbības nerasniegs 1500 euro ceturksnī, viņš iesniedz VID apliecinājumu par nākamajā ceturksnī plānotajiem ienākumiem līdz:

- 1) 2021. gada 15. jūlijam par 2021. gada trešo ceturksni;
- 2) 2021. gada 15. oktobrim par 2021. gada ceturto ceturksni.

VID apliecinājumu nodos Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai, un tā, ņemot vērā pašnodarbinātā prognozes, minimālās obligātās iemaksas par konkrēto ceturksni neaprēķinās.

Pēc kalendāra gada beigām Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra trīs mēnešu laikā veiks minimālo obligāto iemaksu pārrēķinu, ņemot vērā minimālo obligāto iemaksu objektu gadam, un pašnodarbinātais saņems EDS informāciju par gada laikā pārmaksātajām minimālajām obligātajām iemaksām.

Mikrouzņēmumu nodokļa sadale

Mikrouzņēmumu nodokli, ko valsts budžetā iemaksā mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, kurš reģistrēts jau 2020. gadā, VID attiecina šādi:

- 80 % – valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas;
- 20 % – iedzīvotāju ienākuma nodoklis.

Mikrouzņēmumu nodokli, ko valsts budžetā iemaksā jau reģistrēta fiziskā persona, kura reģistrēta VID kā saimnieciskās darbības veicēja un ir mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja, VID 2021. gadā attiecina šādi:

- 80 % – valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas;
- 20 % – iedzīvotāju ienākuma nodoklis.

Mikrouzņēmumu nodokli, ko valsts budžetā iemaksā jau reģistrēts individuālais komersants, individuālais uzņēmums, zemnieka vai zvejnieka saimniecība, kuri iepriekšējā gadā bija iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāji, VID 2021. gadā attiecina šādi:

- 0,1 % – uzņēmējdarbības riska nodeva;
- 80 % – valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas;
- 19,9 % – iedzīvotāju ienākuma nodoklis.

Mikrouzņēmumu nodokli, ko valsts budžetā iemaksā jau reģistrēta SIA, individuālais uzņēmums, zemnieka vai zvejnieka saimniecība, kuri iepriekšējā gadā bija uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātāji, VID 2021. gadā attiecina šādi:

- 0,1 % – uzņēmējdarbības valsts riska nodeva;
- 80 % – valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas;
- 18,8 % – iedzīvotāju ienākuma nodoklis;
- 1,1 % – uzņēmumu ienākuma nodoklis.

Saistītie tiesību akti

[Mikrouzņēmumu nodokļa likums](#)

[Likums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"](#)

[Uzņēmumu ienākuma nodokļa likums](#)

[Par valsts sociālo apdrošināšanu](#)